

Sözlük

bağımsız, meşgul, bağlantılı

Bu dokümanda yaşlılarla ilgili bazı terimleri ve anlamlarını bulacaksınız. Bazı kelimelerle Proje dokümanlarında, diğerleriyle de yaşlı arkadaşınıza takım olarak özgün çözümler ararken karşılaşacaksınız.

Terim	Anlamı
Alzheimer hastalığı	Alzheimer hastalığı beyne saldırır; normal yaşlanma sürecinin bir etabı değildir; Alzheimer hastalığı olan kişiler adım-adım belleklerini kaybederler ve buna bağlı konuşma becerisi ve duygusal zorluklar yaşarlar; hastalık ilerledikçe, kişi yaşamının her yanında desteğe ihtiyaç duyabilir: yıkanma, yemek yeme, tuvalet ihtiyaçlarını giderme; bazen Alzheimer hastası kişiler arkadaş veya aile fertlerini tanıyamazlar; henüz bilinen bir ilacı veya tedavi metodu yoktur.
ameliyat	hasta veya zarar görmüş kişileri tedavi amacıyla uygulanan kesme, dikme işlemi.
arterit, artrit, eklem iltihabı, mafsal iltihabı	<i>artrit</i> , ağrı, katılık, sertlik, gerginlik, şişkinlik gibi durumların ortaya çıkabildiği 100 çeşit hastalığı özetleyen bir isimdir.
bakımevi	hasta, yaralı, veya kendi başına yaşayamayan kişilerin 24 saat bakım bulabildikleri yer.
beslenme uzmanı	insan, hayvan, veya bitkilerin gıdanın alınması, yaşam ve büyümek için kullanımı süreçlerini araştıran kişi.
bilim insanı	varolan hakkında durum ve süreçleri izleme, gözlem, ve denemeler yaparak öğrenen kişi.
bilişsel işlev	bir insanın düşünce ve fikirleri işleme becerisi; çevredekilerin farkında olma, düşünme, hatırlama bilişsel işlevlerdir; insanın bilişsel işlevlerindeki olumsuz değişim demans gibi sorunların ilk işaretleridir.
bireysel emeklilik sistemi	kişilerin çalışırken yaptıkları ödemelerden biriken fonlar sayesinde, ileride emekli olduklarında düzenli aylık gelirleri olmasını sağlayan yatırım şekli.
biyomedikal mühendislik	biyomedikal mühendisler sağlık hizmetlerinde kullanılacak yeni araç ve makineler geliştirebilmek için biyoloji ve tıp okurlar; çalışmalarının sonucu olarak tıbbi tanı cihazları, tıp aletleri, yapay organlar, eklem parçaları, ve prostetik ürünler geliştirirler.
biyomekanik	mekanik kurallarının insanın hareketini, beceri gelişimini, yaralanmasının engellenmesini kolaylaştıracak şekilde kullanılması; biyomekanikte, makine mühendisliği, elektrik mühendisliği, yürüyüş çözümlene (<i>gait analysis</i>), ve bilgisayar bilimleri kullanılır.
demans	zihinsel becerilerin kademeli kaybına demans denir; farklı hastalık ve durumların sonucu olarak başlayabilir; demans ilerledikçe, kişi yaşamının her alanında destek ihtiyacı olabilir: yıkanma, yemek yeme, tuvalet ihtiyaçlarını giderme; henüz bilinen bir ilacı veya tedavi metodu yoktur.

www.usfirst.org | www.firstlegoleague.org | FLL is the result of an exciting alliance between FIRST and the LEGO Group.

©2012 FIRST and the LEGO Group. Official FIRST® LEGO® League Teams and FLL Operational Partners are permitted to make reproductions for immediate team and Operational Partner use only. Any use, reproduction, or duplication for purposes other than directly by the immediate FLL team as part of its FLL participation is strictly prohibited without specific written permission from FIRST and the LEGO Group.

FIRST® is a registered trademark of the United States Foundation for Inspiration and Recognition of Science and Technology (FIRST). The FIRST® LEGO® League name and logo are jointly held trademarks and Senior SolutionsSM is a jointly held service mark of FIRST and the LEGO Group.

destek teknolojileri	insanlara zor veya imkansız gelen iş, görev, ve etkinlikleri yapmalarını yardımcı olan teknolojiler; bu bilgisayar programı gibi teknolojiyi de içerebilir, robotik cihazları da, hizmet sağlayıcılarla otonom etkileşim kuran ev aletlerini de.
destekli yaşam	günlük yaşamı için desteğe ihtiyacı olan kişiler için hem yaşam alanı, hem farklı ilgili hizmetleri, hem de sağlık hizmetlerini barındıran özel mekan.
devlet kurumları/resmi daireler	devletin bir bölümü tarafından bir konuyu yönetmek ve kuralları uygulamak için görevlendirilmiş grup.
dinlenme evi	<i>bkz bakımevi.</i>
diyabet (şeker hastalığı)	insanlara enerji ve büyüme sağlayan sindirilmiş gıdanın kullanım şeklini etkileyen bir hastalık; yediklerimizin çoğu glükoza çevrilir; glükoz kandaki bir çeşit şekerdir ve vücudumuzun ana yakıtıdır.
doktor	hasta ve yaralı kişileri tedavi etme konusunda öğrenim görmüş kişi; hekim, cerrah.
emeklilik	çoğunlukla belli yaşa erişildiğinde, kişinin çalışmayı tamamen bıraktığı zaman; kişi ayrıca çalışma saatlerini azaltarak yarı-emeklilik durumunda olabilir; Almanya 1880'de emekliliği ilk başlatan ülkeydi; o zamana kadar işçiler ölene kadar çalışırlardı.
finans	para, kredi, yatırım ve bankaları içeren sistem.
fizikçi	nesnelerin nasıl hareket ettiğini, nasıl çalıştığını araştıran bilim insanı; fizikçiler ışık, ısı, enerji, ses, elektrik, mekanik gibi konuları araştırırlar.
geriatri bilimi	yaşlanma ve yaşlıların sorun ve hastalıklarına çözüm arayan, bulan tıp alanı.
geriatri doktoru/yaşlılık hastalıkları uzmanı	yaşlıların bakımına, yaşlılık sonucu ortaya çıkan sağlık konularına odaklanan doktor.
gerontoloji/yaşlılık hastalıkları bilimi	gerontoloji yaşlanma sürecinin bilimidir; geriatri, gerontolojiden farklı olarak, yaşlıların bakımının bilimidir.
glakom, karasu	göz küresinin içindeki göze zarar veren, körlüğe sebep olabilen, şişkinlik.
gözakı, sklera	gözün beyaz bölgesi; insanlar yaşlandıkça sklera değişir, sarı veya kahve rengi olabilir; bu mor ötesi ışığa, rüzgar, ve toza yıllarca maruz kalma sonunda olur; yaşlandıkça, sklera daha şeffaf olur; bunun sonucu da renkleri: özellikle mavi, yeşil, ve morları ayırt etmek zorlaşır.
gut	ağdoku ve eklem çevresi dokularda sancılı şişkinliklere sebep olan hastalık.
güvenli	zarar ve tehlikeden uzakta olma durumu.
hastane	doktor, hemşire, ve diğer ilgili kişilerin hasta veya yaralı kişilere baktıkları yer.
hipermetropluk/presbiyopi	hipermetropluk, yaşlılık sonucu olarak yakını görme özelliğinin zayıflamasıdır; göz merceğinin incilmesi ve daha yakındaki nesnelere odaklanamaması yaşlanan herkesin başına gelir; çoğu kişi bu durumu 40 yaşına doğru yaşar; gözlük kullanımı yardım etse de, hipermetropluğu tamir etmez.
hospis/terminal bakım	son günlerini yaşayan hastaların onur ve rahatlığına, onların yaşam kalitesini yükseltmeye odaklanan tıp alanı.
inhaler/soluk aldırma cihazı,	hastaların ilaçlarını soluk alırken ciğerlerine çekmelerini sağlayan tıbbi araç; çoğunlukla soluk aldırma cihazı taşınacak kadar küçüktür.
inme	inme veya beyin felci kan pıhtısı kalpten beyne giden bir damarı tıkeyince olur; eğer bir kan damarı çatlar da, kan beyin bir bölgesine gidişi durursa da inme olur; bu ikisinden biri olursa, beyin hücreleri ölmeye başlar ve beyinde hasar oluşur.

kalça	bacağı vücuda bağlayan kemik; kalça protez ameliyatında cerrah zarar görmüş, hasarlı kalçayı çıkarır, insan yapımı bir yenisini yerleştirir.
katarakt	bir katarakt gözün merceğindeki bulut görünümlü protein kütesidir; kataraktlar görmeyi zorlaştıracak şekilde büyüyebilir; eğer katarakt daha kötüleşirse, göz merceğini ameliyatla alıp, yenisıyla değiştirmek gerekebilir.
kimyager	kimyasal elementlerin ısıtıldıklarında, soğutulduklarında, başka şeylerle karıştırıldıklarında nasıl değiştiklerini araştıran bilim insanı; yaşayan ve yaşamayan herşey kimyasal elementlerden oluşur; 100'ün üstünde kimyasal element vardır; mesela, altın, karbon, demir ve oksijenin herbiri bir kimyasal elementtir.
klirik	kişilerin hastanede kalmak zorunda olmadan tıbbi hizmet alabilecekleri yer.
laboratuvar	deney, analiz, ve bilimsel araştırmaların yapıldığı oda veya bina.
matematikçi	herhangi bir bilim dalında rakam ve sembolleri kullanarak miktar ve şekilleri araştıran uzman.
mobilitte/lokomosyon/hareket yeteneği	yürüme, koşma, zıplama, yüzmeyi de içeren kendi başına hareket becerisi; mobilitte, anında karar verip, aktif hareket etme becerisini içeren biyolojik bir terimdir.
motor becerileri	birlikte yapılıncaya yumuşak, verimli harekete izin veren öğrenilmiş hareket dizisi; motor becerileri yürümek, konuşmak, klavyede yazmak, yemek pişirmek, oynamak, dans etmek, araba kullanmak için gereklidir; motor becerileri erişkinler yaşlandıkça azalan güç ve artrit gibi hastalıklar yüzünden azalır; en küçük hareket bile zor veya sancılı olabilir.
mühendis	bilimi insanlığa faydalı araçlar, çözümler geliştirmek için kullanan kişi; mühendisler köprü, yol, bilgisayar, teleskop, traktör, uçak, tıbbi makine ve araçlar, deney araçları, ve diğer ürünleri hayal eder, tasarlar, ve inşa ederler.
nörofizyolog	vücudun elektriksel faaliyetlerini kaydedip, sinir sistemini araştıran kişi.
programcı/yazılımcı	bilgisayarın uyması gereken kuralları yazan kişi.
prostetik	<i>bkz</i> yapay uzuv, yapay eklem
sosyal hizmet uzmanı	yaşlıları ve kıt olanaklı kişileri araştıran, iyileştiren, destek olan özel öğrenim görmüş profesyonel.
stetoskop	kalp, akciğerler, ve vücudun diğer taraflarından gelen sesleri dinlemeyi kolaylaştıran bir tıbbi cihaz.
tanı cihazları	mikroskop, röntgen makineleri, gibi doktorların hastanın durumunu daha iyi anlamasına, sorunu tanımlamaya yardım eden cihazlar.
teknisyen	deney, deneme, ve süreçler içinde araç, alet, malzeme kullanma, kuralları, yöntemleri takip etme becerisi olan kişi.
tıp	hastalıkları iyileştirme ve önlemenin bilimi; ayrıca tıp, insan veya hayvanların mikropları öldürmek, ağrıyı kesmek, hastalığı önlemek için içtikleri, yuttukları, içlerine çektikleri, vücutlarına sürünüp, sıktıkları, veya iğne olarak aldıkları şeylerdir.
yapay eklem	insan yapımı eklem; yapay eklemler paslanmaz çelik, titan, krom, kobalt alaşımları, plastik veya seramikten yapılabilir; bazı yapay eklemler kemik içinde veya çevresinde büyüyecek şekilde üretilirler; diğerleri, kemiklere vida veya metal çivilerle tutturulur; doktorlar hastalıklı veya yaralı parmakları, kalça, omuz, ve dizleri insan yapımı etkin yapay eklemlerle değiştirmeyi öğrendiler.

yapay uzuv	insan yapımı kol, bacak, el, ayak, göz, veya diğer uzuv; yapay uzuvlar, söğüt ağacından, cam elyafından, cam veya metalden yapılabilir; yapay uzuvlara, ayrıca prostetik cihazlar denir; uzuvlar ve eklemler zamanla yaşlanır, aşınır, veya bir hastalıktan zarar görebilirler; birçok yaşlının bu tip değiştirme ameliyatına ihtiyaçı olur.
yaşlanma	yaşlanma süreci; zamanla değişmek.
yaşlı	birçok devlet, program ve kişi yaşlıyı farklı şekilde tanımlıyor; yaşlı olmanın belli yaşa veya yaşamda bir dönüm noktasına erişmekten (mesela, emeklilikten) geçtiğini söyleyebilirler; “yaşlanan nüfusa genç çözümler” projesinde yaşlı, 60 yaş ve üstü herhangi birisidir.
yaşlı arabası	yaşlı veya yürüme zorluğu yaşayan kişilerin kullanabileceği, metal iskeleti, tekerleği, güven veren kulpları olan araç.

